

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

Фізична культура і спорт

Галузь знань: **01 Освіта/Педагогіка**

Спеціальність: **017 Фізична культура і спорт**

Рівень вищої освіти: **третій (освітньо-науковий)**

Ступінь: **освітньо-науковий (PhD)**

Кваліфікація: **доктор філософії (PhD) зі спеціальності**

017 Фізична культура і спорт

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка

від «26» серпня 2023 протокол № 12

Ректор

Юрій ЛЯННОЙ

Суми – 2023

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
Фізична культура і спорт
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(доктор філософії)
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Освітньо-наукова програма розглянута на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури

Протокол № 2 від «23» травня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ (Олександр ТОМЕНКО)

«23» травня 2023 р

Керівник центру забезпечення
якості вищої освіти

_____ (Зоя САВЧЕНКО)

Голова Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів
та молодих учених

_____ (Віталій ОМЕЛЬЯНЕНКО)

Проректор з науково-педагогічної
(наукової) роботи

_____ (Ольга КУДРІНА)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Фізична культура і спорт» є нормативним документом, який регламентує нормативні компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до процесу підготовки докторів філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Освітньо - наукова програма «Фізична культура і спорт» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 017 Фізична культура і спорт розроблена згідно з вимогами Законів України «Про вищу освіту» (2014 зі змінами від 28.07.2022), «Про освіту», Постанови КМУ №261 від 23.03.2016 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», Постанови КМУ № 266 від 29.04.2015 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами згідно з Постановою КМУ № 762 від 07.07.2021), наказу МОН «Про затвердження переліку наукових спеціальностей» (редакція від 15.05.2015 зі змінами від 2019), Національного класифікатора України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010, Національної рамки кваліфікацій (2011 зі змінами від 2020), згідно з положенням документів «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG, 2015), матеріалів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти (2016 зі змінами від 30.04.2020). Програма відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за національною рамкою кваліфікацій.

Програма буде впроваджуватися до розробки Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності.

Програма розроблена у складі проєктної групи:

Рибалко Петро Федорович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Томенко Олександр Анатолійович – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Лазоренко Сергій Анатолійович – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спортивних дисциплін та фізичного виховання Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

До розробки освітньо-наукової програми були залучені:

зі складу наукової спільноти:

Приходько Володимир Васильович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики спортивної підготовки Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

зі складу здобувачів освіти/випускників третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Мельник Сергій Анатолійович – доктор філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт, аспірант четвертого року навчання спеціальності 017 Фізична культура і спорт Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

зі складу фахівців-практиків:

Самохвалова Ірина Юріївна – доктор філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт, доцент кафедри фізичного виховання Сумського національного аграрного університету.

Васільєв Роман Вікторович – директор Сумського регіонального центру з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю ІНВАСПОРТ

Рецензенти:

Пітин Мар'ян Петрович – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії спорту та фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.

Когут Ірина Олександрівна – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національний університет фізичного виховання і спорту України.

Сергієнко Володимир Миколайович – доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання і спорту Сумського державного університету.

**Профіль освітньо-наукової програми
Фізична культура і спорт**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка Навчально-науковий інститут фізичної культури Кафедра теорії та методики фізичної культури
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь та назва кваліфікації	Доктор філософії (PhD) Доктор філософії у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Фізична культура і спорт
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень QF - ENEA – третій цикл EQF - LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня магістр або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (у т.ч. за іншою спеціальністю)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-наукової програми	Програма дійсна з 01 вересня 2023 року до затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю Не акредитована
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://sspu.edu.ua/

2 – Мета освітньо-наукової програми

Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців, здатних до креативної, автономної і відповідальної інноваційно-дослідницької, науково-педагогічної, проєктної, управлінської та експертно-дорадчої діяльності, готових до розв'язання значущих проблем у сфері фізичної культури і спорту, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійної практики та здійснення власного наукового дослідження у предметній області фізичного виховання, спорту та оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення, що характеризується науковою новизною та практичним значенням, із його публічним захистом на засадах академічної доброчесності

3 – Характеристика освітньо-наукової програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії включає:

- 45 кредитів (75 %) нормативних навчальних дисциплін циклу загальної та професійної підготовки;
- 15 кредитів (25 %) навчальних дисциплін вільного вибору студентів.

Загальний обсяг освітньо-наукової програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Об'єкт вивчення: сфера фізичної культури і спорту; процеси дотичні фізичного виховання, спорту та оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення; теоретичні засади (теорії, концепції, методологічні підходи); інноваційні технології; узагальнений практичний досвід минулого та сучасності; позитивні концептуальні ідеї зарубіжного досвіду.

Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних комплексно вирішувати проблеми професійного та дослідницько-інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту; формування готовності до розв'язання актуальних проблем теорії та практики фізичної культури і спорту шляхом проведення власного наукового дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та практичним значенням; формування компетентностей, що дозволяють використовувати набуті знання у професійній (навчальній, виховній, організаційно-методичній, науково-дослідній) діяльності.

Теоретичний зміст предметної області: основні поняття, концепції, принципи притаманні для фізичного виховання, спорту та оздоровчо-рекреаційної рухової активності, теоретичні основи досліджень, статистика, вимірювання,

	<p>управління фізичною культурою і спортом.</p> <p>Методи, методики та технології: методи організації, здійснення, стимулювання, мотивації та контролю за ефективністю освітньо-пізнавальної діяльності; бінарні, індивідуально-орієнтовані освітні технології; соціологічні та статистичні методи, сучасні технології навчання та організації освітнього процесу, цифрові технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи, комп'ютеризовано-технічне обладнання, програмне забезпечення.</p>
<p>Орієнтація освітньо-наукової програми</p>	<p>Освітньо-наукова програма доктора філософії (PhD) має дослідницьку, академічну та прикладну спрямованість. Програма орієнтована на сучасні дослідження в сфері фізичної культури і спорту</p>
<p>Основний фокус освітньо-наукової програми</p>	<p>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти. Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт Науково-дослідницька діяльність у закладах вищої освіти в галузі фізичної культури і спорту. Педагогічна діяльність у закладах вищої освіти. <i>Ключові слова:</i> система освіти, освітні технології, спорт, фізичне виховання, оздоровчо-рекреаційна рухова активність, науково-дослідна діяльність, інноваційна діяльність.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Освітньо-наукова програма поєднує освітню та наукову складові з метою виконання якісних досліджень у галузі фізичної культури і спорту, сприяє професійному й особистісному розвитку майбутніх педагогів-дослідників шляхом побудови індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечення академічної мобільності, продуктивної наукової комунікації, академічної доброчесності тощо.</p> <p>Унікальність програми полягає в реалізації освітньої складової з акцентом на формуванні здатності організовувати освітній процес у закладах вищої освіти та забезпечувати досягнення програмних результатів навчання на основі врахування професіограм майбутніх фахівців, формуванні фахових компетентностей науково-педагогічного працівника.</p> <p>Програма має регіональну складову, орієнтовану на підвищення конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників регіону; наближення якості вищої освіти до європейських стандартів; активізацію науково-дослідницької діяльності через сприяння науковим дослідженням щодо розвитку фізичної культури і спорту в Північно-Східному регіоні з метою використання позитивного зарубіжного досвіду в освітньому процесі закладів освіти.</p>

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Сферою працевлаштування є заклади вищої освіти різних форм власності, наукові установи сфери фізичної культури і спорту, заклади післядипломної педагогічної освіти згідно з чинною редакцією національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003: 2010).
Академічні права випускника	Можливість продовжувати навчання на здобуття наукового ступеня доктора наук, набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих, можливість брати участь у постдокторських програмах.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого особистісно орієнтованого навчання, на основі компетентнісного, системного, інтегративного підходів.</p> <p>Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні, семінарські), позааудиторні (індивідуальні, консультації, написання та захист проектів, практика, науково-дослідна робота), самостійна робота, майстер-класи. Можливе застосування електронного навчання і он-лайн освітніх технологій.</p> <p>Методи навчання: проблемного, проблемно-пошукового, інтерактивного навчання (диспути, дискусії, «круглі столи», тренінги, мозкові атаки, презентації, ділові й рольові ігри тощо), загальнонаукові, конкретно-наукові та емпіричні методи наукових досліджень.</p> <p>Протягом навчання за програмою здійснюється наукове керівництво, підтримка та консультування з боку інших колег наукової групи.</p> <p>Дослідницька робота: участь у фахових та міждисциплінарних семінарах, підготовка публікацій у наукових фахових виданнях, участь у наукових конференціях, підготовка та захист дисертаційної роботи.</p>
Оцінювання	<p>Загальне оцінювання роботи здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня здійснюється за результатами поточного і підсумкового контролю опанування освітніх складових програми у вигляді заліків, екзаменів, звітів про практику, наукових звітів із оцінюванням досягнень відповідно до внутрішньої системи забезпечення якості освіти, попереднього обговорення дисертаційної роботи у формі фахового семінару.</p> <p>Система підсумкового оцінювання заснована на принципах академічної доброчесності і прозорості.</p> <p>Атестація здобувачів освіти здійснюється у вигляді</p>

	публічного захисту кваліфікаційної роботи за умови успішного виконання аспірантом його індивідуального плану.
Система оцінювання	Накопичувальна, бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання здобувачів освіти за всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності. Оцінювання навчальних досягнень аспірантів здійснюється за шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, F, FX), 4-бальною національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальною шкалою. Результати вносять у відомість обліку успішності та індивідуальний навчальний план аспіранта.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати значущі проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності з фізичної культури і спорту, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики, критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до формування системного наукового світогляду, оволодіння загальнонауковими компетентностями та розвитку культурного кругозору.</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; пошуку, обробки й критичного аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Володіння креативним способом мислення, здатністю до критичного аналізу й оцінки сучасних педагогічних явищ, комплексних та інноваційних проблем, генерування нових ідей під час вирішення практичних завдань наукової та/або професійної діяльності.</p> <p>ЗК 4. Здатність проводити наукові дослідження в сфері фізичної культури і спорту на відповідному рівні із застосуванням інноваційних технологій.</p> <p>ЗК 5. Володіння сучасними засобами інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання науково-освітніх завдань у професійній та інноваційній діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність презентувати результати власного наукового дослідження на всіх рівнях українською та англійською мовою.</p> <p>ЗК 7. Здатність розробляти наукові проекти та керувати ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>ЗК 8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у галузі фізичної культури і спорту у наукових установах/закладах вищої освіти на засадах міждисциплінарності та інклюзивності.</p>

	<p>ЗК 9. Здатність навчатися впродовж життя в контексті неперервної фахової підготовки, підвищувати свій інтелектуальний та культурний рівень і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність дотримуватися етичних принципів та норм корпоративної культури у професійній діяльності.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в галузі фізичної культури і спорту.</p> <p>ФК 2. Комунікативна спроможність у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах, практичного володіння іноземною (англійською) мовою в різних видах мовленнєвої діяльності.</p> <p>ФК 3. Розуміння практичного застосування сучасних концептуальних положень та ідей у галузі фізичної культури і спорту в навчально-науковій та науково-дослідницькій діяльності.</p> <p>ФК 4. Володіння загальними, інтегральними, фаховими компетентностями з методології наукових досліджень у галузі фізичної культури і спорту.</p> <p>ФК 5. Володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою розв'язання дослідницьких і практичних завдань освітньої та виховної діяльності в закладах вищої освіти.</p> <p>ФК 6. Володіння навичками педагогічної майстерності, педагогічною технікою, професійними вміннями із передачі знань у галузі фізичної культури і спорту в освітньому процесі закладів вищої освіти.</p> <p>ФК 7. Здатність до педагогічної діяльності в межах спеціальності «Фізична культура і спорт» на засадах студентоцентрованого підходу в умовах безпечного сприятливого для навчання середовища.</p> <p>ФК 8. Здатність ініціювати, розробляти й упроваджувати інноваційні проекти в галузі фізичної культури і спорту.</p> <p>ФК 9. Здатність дотримуватися етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ФК 10. Здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення й упровадження в освітню практику.</p> <p>ФК 11. Здатність до проектування та організації освітнього процесу в закладах вищої освіти, викладання на підставі відповідної нормативно-правової та науково-теоретичної бази з використанням інноваційних технологій навчання.</p> <p>ФК 12. Здатність самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та</p>

	підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності.
7- Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН 1.	Здатність використовувати концептуальні та методологічні знання в галузі філософсько-світоглядних проблем аксіології освіти під час вирішення освітніх і професійних завдань.
ПРН 2.	Здатність до обґрунтування нового знання в контексті потреб освіти, фізичної культури і спорту в межах філософського, загальнонаукового і конкретно наукового рівнів методології дослідження.
ПРН 3.	Володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою вирішення дослідницьких і практичних завдань у закладах вищої освіти.
ПРН 4.	Володіння знаннями про створення наукових текстів українською та іноземною мовами та технологій презентації наукових досліджень у вітчизняному й міжнародному науково-освітньому середовищі.
ПРН 5.	Знання в галузі професійної та наукової етики і готовність до її дотримання.
ПРН 6.	Здатність здійснювати критичний аналіз концептуальних та методологічних знань у галузі науково-дослідної та професійної діяльності і на межі предметних галузей, інтерпретувати їх, синтезувати нові ідеї.
ПРН 7.	Здатність розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми сфери фізичної культури і спорту.
ПРН 8.	Здатність до управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєструвати права інтелектуальної власності.
ПРН 9.	Здатність застосовувати адекватні методи дослідження в ході виконання дисертаційної роботи.
ПРН 10.	Здатність оцінювати можливості застосування та ризики упровадження досягнень історико-педагогічної спадщини/прогресивного зарубіжного досвіду в сучасному вітчизняному освітньому просторі.
ПРН 11.	Здатність оволодівати та демонструвати на високому рівні професійні мовно-комунікативні вміння українською та англійською мовами у процесі презентації матеріалів та результатів наукового дослідження у вигляді наукових статей, доповідей, мультимедійних презентацій відповідно до вимог стандартів міждисциплінарного та/або міжнародного професійного співтовариства.
ПРН 12.	Здатність моделювати зв'язні наукові тексти різних жанрів (створювати глосарії ключових термінів; готувати наукові

	статті, тези, доповіді, повідомлення, виступи, наукові звіти, посібники) згідно з вимогами наукового стилю, у тому числі з використанням інформаційних технологій.
ПРН 13.	Здатність вирішувати проблеми дослідницької, викладацької діяльності шляхом використання можливостей Інтернет-ресурсів, інформаційно-комунікаційних технологій.
ПРН 14.	Здатність ефективно організовувати та проводити навчальні заняття, самостійну навчальну та наукову роботу студентів на основі врахування професіограм майбутніх фахівців, запроваджувати актуальні результати власних досліджень в освітній процес закладів освіти.
ПРН 15.	Здатність викладати фахові дисципліни відповідно до вимог сучасної вищої школи в умовах традиційної, дистанційної та змішаної форм навчання.
ПРН 16.	Готовність до утвердження гуманістичних ідеалів і демократичних цінностей в освітній і науково-дослідницькій діяльності на основі гуманістичного світогляду.
ПРН 17.	Здатність до дотримання основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснення особистісного вибору в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній сфері діяльності.
ПРН 18.	Уміння та навички публічно представляти, захищати результати дисертаційного дослідження, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою; використовувати сучасні засоби для презентації результатів дисертаційного дослідження.
ПРН 19.	Уміння реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби особистісно-професійного саморозвитку.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Якісний склад науково-педагогічних працівників, які здійснюють професійну підготовку докторів філософії освітньо-наукової програми «Фізична культура і спорт». Освітній процес забезпечує кадровий склад, фахівці якого мають відповідну освіту, є штатними працівниками: 4 – доктори наук, професори, 3 – доктор наук, доцент, 2 кандидати наук, доценти. Науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію даної програми, мають відповідну базову освіту, необхідну кількість публікацій у виданнях Scopus, Web of Science, наукових фахових виданнях, беруть активну участь у науково-практичних конференціях різних рівнів (міжнародних, всеукраїнських, регіональних). Усі науково-педагогічні працівники, відповідно до укладених графіків, проходять підвищення кваліфікації в закладах вищої освіти та науково-дослідних

	установах, у тому числі й закордонних.
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Програмою передбачено, що під час навчання докторів філософії будуть застосовані:</p> <ul style="list-style-type: none"> – навчальні корпуси; – лекційні аудиторії; – тематичні кабінети; – комп'ютерні класи; – Wi-Fi; – мультимедійне обладнання. <p>Університет має різнопланову соціально-побутову інфраструктуру (гуртожитки, їдальня, актові зали, спорткомплекс, стадіон, басейн, медпункт, психологічна служба, пандуси для доступу до навчальних корпусів та об'єктів інфраструктури).</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Здобувачам цієї програми доступні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – офіційні сайти СумДПУ імені А. С. Макаренка, Навчально-наукового інституту фізичної культури, кафедри теорії та методики фізичної культури; – наукова бібліотека, читальні зали; – електронна кафедральна пошта; – платформа дистанційного навчання Moodle; – електронний розклад; <p>наявні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – навчальні і робочі плани; – графіки навчального процесу; – робочі програми навчальних дисциплін; – дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти з навчальних дисциплін; – програми практик; – критерії оцінювання рівня підготовки; – електронні курси на платформі Moodle. <p>Специфічні характеристики: у зв'язку з поширенням на теренах України та в світі тенденції розміщення в електронному вигляді наукових праць учених у таких наукометричних базах, як Google Scholar, Web of Science, Scopus, у базі даних Index Copernicus Master List (і аналогічного рівня) та репозитаріях, що створені науковими бібліотеками закладів вищої освіти, на базі яких здійснюється підготовка фахівців за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт, ці ресурси максимально застосовуються під час реалізації навчального процесу та проведенні наукових досліджень.</p>

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Право здобувачів вищої освіти на національну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі участі у програмах академічної мобільності відповідно до укладених угод/договорів із вітчизняними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією університету на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Міжнародна кредитна мобільність	Право здобувачів вищої освіти на міжнародну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод/договорів із закордонними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією університету на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів. Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі в державних, міжнародних наукових та освітніх програмах (TEMPUS, ERASMUS MUNDUS, Fulbright та інші).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян у СумДПУ імені А.С.Макаренка здійснюється відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на повній вищій освіті іноземних громадян за національними стандартами освіти і має самостійний завершений характер. Здійснюється в межах ліцензованого обсягу спеціальності та за умови попередньої мовної підготовки.

2. Перелік компонентів освітньо-наукової програми

та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОНП

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація)	Семестр	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОНП				
<i>Цикл загальної підготовки</i>				
ОК 1	Етика наукового пошуку: філософські та мовні аспекти	1	3	залік
ОК 2	Академічна іноземна мова	2	5	екзамен
ОК 3	Методологічні основи наукових досліджень(за темою дисертації)	2	3	залік
ОК 4	Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях	2	3	залік
ОК 5	Теорія та методика викладання у вищій школі	4	3	залік
ОК 6	Управління науковими проектами	4	3	залік
Разом			20	
<i>Цикл професійної підготовки</i>				
ОК 7	Інноваційні компетентності доктора філософії	1	4	екзамен
ОК 8	Спеціалізовані методи і організація наукових досліджень у фізичній культурі і спорті	3	4	екзамен
ОК 9	Фізичне виховання різних груп населення: теорія і практика	4	4	залік
ОК 10	Методологія наукового пошуку здобувача освіти	3	3	залік
ОК 11	Історія наукової думки у фізичній культурі	4	4	екзамен
Разом			19	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			39	
Вибіркові компоненти ОП				
Дисципліни за вибором		3	9	
		4	6	
Разом			15	
Практична підготовка				
ПП1	Асистентська практика	5	6	
Загальний обсяг практичної підготовки			6	
Загальний обсяг освітньо-наукової програми			60	
Підсумкова атестація				
ПА	Кваліфікаційна робота (дисертація)			

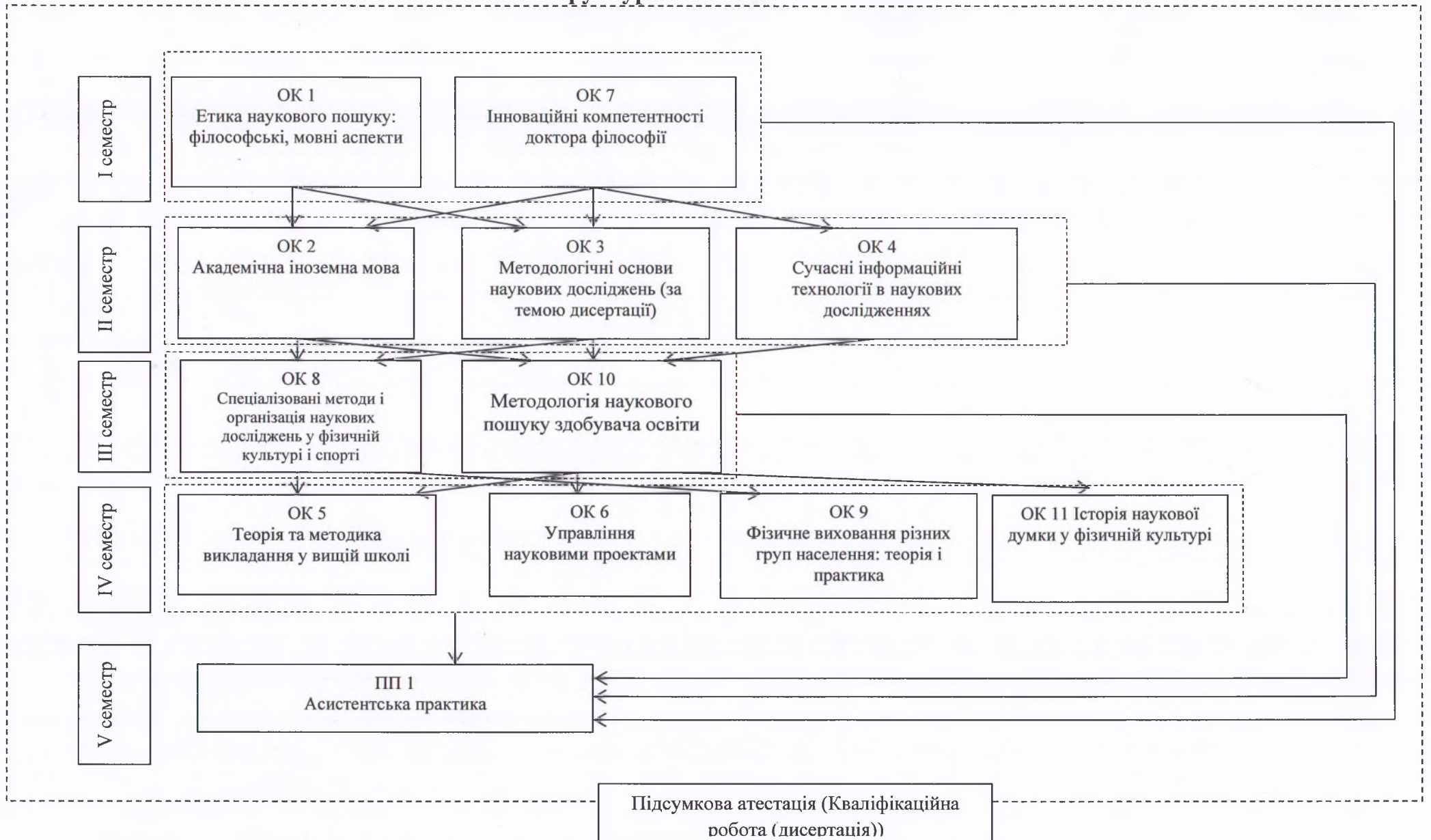
2.2. Вибіркова складова освітньо-наукової програми

Вибіркова складова освітньо-наукової програми складається з 15 кредитів ЄКТС та входять до загального обсягу кредитів. Індивідуальний план навчально-наукової роботи аспіранта, крім обов'язкових складових, містить перелік дисциплін за вибором здобувача.

Варіативна складова містить міжгалузевий перелік дисциплін, що сприяє забезпеченню індивідуальної освітньої траєкторії аспіранта та дозволяє здобувачеві обрати дисципліни для вивчення, які найбільше відповідають їх науковим і професійним інтересам та потребам. Право на вибір навчальних дисциплін реалізується відповідно до Положень «Про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка», «Про аспірантуру та докторантуру», «Про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти СумДПУ імені А. С. Макаренка».

Процедура вибору полягає в ознайомленні здобувача з переліком та анотаціями вибіркового дисциплін, що є у вільному доступі.

2.3. Структурно-логічна схема ОНП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p> <p>Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради для захисту дисертаційного дослідження.</p> <p>Обов'язковою умовою допуску до захисту дисертації є попереднє її обговорення на розширеному засіданні випускової кафедри та повне виконання аспірантом його індивідуального плану навчально-наукової роботи.</p> <p>Звітування здобувачів про виконання індивідуального плану навчально-наукової роботи проводиться 2 рази на рік на засіданні випускової кафедри.</p>
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи	<p>Вимоги до структури та правил оформлення змісту дисертації визначаються Положенням про присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (протокол № 10 від 27 червня 2022 р.) та Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (протокол № 4 від 28 листопада 2022 року).</p> <p>Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається під час розширеного засідання випускової кафедри.</p> <p>Дисертація перевіряється на плагіат. Дисертаційна робота та анотація розміщуються на сайті закладу вищої освіти.</p>
Вимоги до публічного захисту	<p>Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженим постановою КМУ № 44 від 12 січня 2022 р., Положенням про присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (протокол № 10 від 27 червня 2022 р.) та Процедурою публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка (протокол № 10 від 27 червня 2022 року).</p> <p>Публічний захист дисертації проводиться на засіданні</p>

	<p>спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, яка створюється для разового її захисту. Захист дисертації має характер відкритої наукової дискусії, у якій зобов'язані взяти участь голова та члени ради, а також за бажанням присутні на засіданні. Засідання ради вважається правоможним у разі участі в ньому та голосуванні повного складу ради. Ступінь доктор філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти в результаті успішного виконання здобувачем відповідної освітньонаукової програми та за результатами публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p>
--	--

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти та статті 16 Закону України «Про вищу освіту». У Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка функціонує Центр забезпечення якості вищої освіти, головною метою діяльності якого є реалізації стратегічних цілей розвитку Університету щодо підвищення якості вищої освіти та освітньої діяльності, забезпечення відповідності рівня якості освітніх послуг вимогам стейкхолдерів.

<p>Політика щодо забезпечення якості вищої освіти</p>	<p>Політика Університету щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти спрямована на розвиток корпоративної культури та культури якості, яка включає пошук шляхів удосконалення якості та відображає взаємозв'язок між науковими дослідженнями та навчанням і викладанням. Відповідно до Політики Університету з якості основними стратегічними цілями системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є: гарантування розробки якісних освітніх програм відповідно до національних та міжнародних освітніх стандартів, націлених на підготовку фахівців із відповідними компетентностями, з урахуванням широкого спектру освітніх потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців; забезпечення якості освітньої діяльності Університету шляхом дотримання встановлених норм та процедур за підтримки і відповідальності усіх учасників освітнього процесу.</p> <p>Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті будується відповідно до вимог Стратегії розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка на принципах та засадах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відповідності європейським та національним стандартам щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти; • академічної свободи та автономії Університету, як відповідального за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; • усвідомлення усіма стейкхолдерами Університету відповідальності за якість освітньої діяльності та якість вищої освіти; • визнання необхідності розроблення стратегії, політики та процедур забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Університету; • відкритості до нових знань та критики; • ініціативності; • лідерства та суспільної відповідальності; • взаємної вимогливості та довіри; • орієнтації на замовника; • системного та компетентнісного підходів; • студентоцентризму; • інтегративності; • співробітництва та залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців, всіх зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості; • відкритості, толерантності, прозорості, взаємної вимогливості та довіри на усіх етапах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; • комунікаційної підтримки, яка забезпечить зміну інформаційнороз'яснювальної роботи на двосторонню комунікацію; • прийняття управлінських рішень на основі аналізу своєчасної, повної та об'єктивної інформації; • сповідування демократичного стилю керівництва; • залучення персоналу до досягнення цілей Університету шляхом делегування більшої відповідальності на нижчі рівні
---	--

управління; • постійне навчання персоналу; • управління освітньою діяльністю Університету та відповідними ресурсами як системою взаємопов'язаних процесів; • постійне підвищення якості освіти, освітньої діяльності та системи управління якістю освітньої діяльності та якістю вищої освіти в Університеті.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Університету включає в себе наступні завдання: • Координація дій всіх суб'єктів освітнього процесу Університету; • Оптимальний розподіл повноважень; • Прозорість прийняття рішень на всіх управлінських рівнях; • Студентоорієнтоване навчання, викладання, оцінювання; • Формування студентами власної траєкторії навчання, забезпечення реальної вибірковості навчальних дисциплін; • Рейтингова система оцінювання знань; • Регулярний збір, обробка інформації щодо якості навчання, викладання, наукових досліджень, викладацького складу, управлінських процесів, надання освітніх послуг засобами анкетування, опитування студентів, випускників і роботодавців, аналізу наукових публікацій тощо; • Регулярний перегляд, удосконалення, розробка і впровадження сучасних навчальних курсів та освітніх програм; • Формування методичних матеріалів щодо організації освітнього процесу; • Забезпечення академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу; • Професійне зростання та підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників та інших співробітників Університету; • Впровадження інноваційних технологій та методик викладання; • Комунікація зі стейкхолдерами: Радою роботодавців, Наглядовою радою, батьками, органами державної влади та місцевого самоврядування, закладами освіти, громадськими організаціями, іншими партнерами.

<p>Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм</p>	<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними документами в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка</p> <p>Перегляд освітньо-наукових програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної освітньої траєкторії, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів</p> <p>Для перегляду освітніх програм використовуються онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, самооцінка робочою групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми.</p> <p>Питання, пов'язані з переглядом, удосконаленням, оновленням, створенням нових навчальних курсів та освітніх програм розглядаються спочатку на засіданнях кафедр із запрошенням членів експертних рад стейкхолдерів, студентів, випускників щонайменше один раз на рік та вченої ради Університету. Кафедри можуть ініціювати такі розгляди за потреби: - з власної ініціативи; - внаслідок результатів студентських опитувань; - за рекомендацією експертних рад стейкхолдерів та Ради роботодавців Університету.</p>
<p>Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами.</p> <p>Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю, порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін, обліку результатів навчання, який ведеться з використанням програмного забезпечення корпоративної інформаційної системи управління (електронний журнал).</p> <p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи.</p> <p>Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти завершується атестацією, яка здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою Університету, створеною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p>

Забезпечення якості студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання	Студентоцентроване навчання реалізується через організацію освітнього процесу, що передбачає заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу, створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії, побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу. Передбачає надання можливості вибору здобувачам вищої освіти змісту, темпу, способу та місця навчання, а також ґрунтується на реалістичності запланованого навчального навантаження.
---	---

<p>Забезпечення якості науково-педагогічних працівників</p>	<p>Педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами та в різних суб'єктів підвищення кваліфікації. Забезпечення підвищення кваліфікації відбувається за рахунок удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту (у разі його наявності, набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії, та/або займаної посади, формування та розвитку цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо.</p> <p>Рейтингове оцінювання є одним із видів заохочення та оцінки діяльності науково-педагогічних працівників, який може органічно співіснувати з іншими, прийнятими в університеті. Проведення рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр, навчально-наукових інститутів та факультетів забезпечує ефективний моніторинг стану управління розвитком і підвищенням якості діяльності університету з врахуванням вкладу в нього всіх науково-педагогічних працівників університету. Підсумкові рейтингові показники оцінки діяльності науково-педагогічних працівників за звітний період враховують: вчена рада університету та вчені ради навчально-наукових інститутів і факультетів при обранні на посади, переведення на нові посади; при поданнях на нагородження; присвоєнні почесних звань; при визначенні розміру матеріального заохочення. Рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників університету базується на принципах об'єктивності, прозорості, гласності, професійної конкуренції, коректності. Визначення рейтингу науково-педагогічних працівників, кафедр, навчально-наукових інститутів, факультетів проводиться за бальною системою за підсумками навчального року та оприлюднюється у жовтні поточного року. Важливість кожного показника визначається його оцінкою в балах. Рейтингова оцінка діяльності науково-педагогічних працівників та навчальних структурних підрозділів проводиться за основними напрямками освітньої діяльності: навчальна, методична, наукова, організаційно-виховна.</p>
---	--

<p>Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)</p>	<p>Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів. У процесі планування, розподілу й наданні навчальних ресурсів і забезпечення підтримки здобувачів вищої освіти враховуються їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання.</p> <p>Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає в розробці методичних, дидактично-інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль, опанування освітньо-наукової програми.</p>
--	---

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК10	ОК 11	ПП 1	ПА
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК1	+	+	+				+	+	+	+	+		+
ЗК2	+	+	+	+	+		+	+		+			+
ЗК3	+				+	+	+		+			+	+
ЗК4	+	+	+	+			+	+		+	+		+
ЗК5	+		+	+	+		+	+	+	+		+	+
ЗК6		+	+		+	+	+	+		+		+	+
ЗК7			+		+			+		+			+
ЗК8	+		+	+			+	+		+		+	+
ЗК9	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК10	+					+	+					+	+
ФК1	+		+				+	+		+			+
ФК2		+					+					+	+
ФК3	+		+				+	+	+	+		+	+
ФК4	+		+				+	+		+	+		+
ФК5	+		+			+		+	+	+		+	+
ФК6	+								+			+	+
ФК7	+								+		+	+	+
ФК8	+				+		+						+
ФК9	+		+			+	+	+		+	+	+	+
ФК10	+	+	+		+		+	+		+		+	+
ФК 11	+			+	+	+			+			+	+
ФК 12	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+

6. Матриця забезпечення результатів навчання (РН)

відповідними компонентами освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК10	ОК 11	ПП 1	ПА
ПРН1	+		+				+	+		+	+	+	+
ПРН 2	+	+	+		+		+	+		+			+
ПРН 3	+		+			+		+	+	+		+	+
ПРН 4		+		+		+							+
ПРН 5	+						+					+	+
ПРН 6	+		+			+		+		+	+	+	+
ПРН 7	+				+							+	+
ПРН 8		+	+		+		+	+		+			+
ПРН 9	+		+			+	+	+		+	+	+	+
ПРН 10	+						+				+	+	+
ПРН 11		+		+		+	+						+
ПРН 12		+	+	+		+	+	+		+		+	+
ПРН 13	+	+	+	+			+	+	+	+		+	+
ПРН 14	+			+					+			+	+
ПРН 15	+			+					+				+
ПРН 16	+								+		+	+	+
ПРН 17	+				+	+					+	+	+
ПРН 18	+	+	+	+	+	+	+	+		+			+
ПРН 19	+				+		+		+		+	+	+